

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 67. ANULU XV.

Sabiu, in 20 Aug. (1 Sept.) 1867.

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joia si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. posta, cu bani gata prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiula prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. nr. pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratielo se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru trei repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Escelentia Sea Presantitulu Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Br. de Siaguna a sositu eri pre la 1 1/4 ore dupa amedi in mijloculu nostru, din caletoria Sea dela baile de cura a le Mehadii.

Adunarea generala a Asociatiunei.

Clusiu 15 Augustu.

Siedinti'a a dou'a se incepe pre la 11 ore inainte de amedi cu cetirea si verificarea protocolulu. Dupa finirea acestora presedintele face cunoscutu adunarei, ca a sositu doue depesie telegrafice, una dela Rvd. D. Timoteiu Cipariu, alta dela presedintele societatiei literarie Eliade, din Bucuresti. Ambele saluta Asociatiunea tranna. Cetirea depesieloru se facu intre aplausele adunarei. Se pasiesce acum, la propunerea Dr. Ratiu ca Adunarea sa raspunda la aceste depesie, — la alegerea unei comisiuni pentru compunerea raspunsulu, constataria din propunetoriulu, Simeonu Balianu si vicariu Coroianu. Se cere din partea unui membru (Huz'a) cetirea numeloru membrilor, ceea ce se indrepta insa pana la reportarea comisiunei insarcinate cu verificarea membrilor vechi si celor noi intrati. La ordinea zilei era cetirea disertatiunoru. Si asi'a se da cetire unui operatu alu Dlu Vajda, voluminosu si cuprindetoriu de totu felulu de lucruri in trensulu. Nu vomu a ne atinge nici catu de zelulu nedisputabilu alu Dlu disertatoriu, insa lumea si-are specialitati ei, pre care unu muritoriu nu le pote invinge in asemenea mesura. De aceea disertatiunea, carea in multe parti semen'a didactica poporala se atingea de lucruri, cari apartinu de sfera pedagogiloru seu de a altoru rami de sciintia, cu multa esperintia ineztrati, de barbatii, cari au scrisu asup'a astoru feliu de teme cu diecenii inainte. Disertatiunea parasea a une-orea, caracterulu seu si de didactica si trecia pre aren'a unui articulu de combatere a unoru si a altoru pareri, chiaru si esite in diuarie si inca cu mare focu. Acest'a pre langa aceea ca nu si are loculu acolo, e o necuviintia, pentru ca combatendu densulu in fati'a adunarei pareri emise in publicu, contrariulu seu sta desarmatu in fati'a publiculu disertatoriu, elu nu pote sa improvizese o contradisertatiune si dupa statute o disertatiune nu pote fi objectu de desbatere alu adunarei generalu. Ne vomu abtinu dela o critica a disertatiunei dlu Vajda si vomu dice numai ca aceea, fatia cu tempulu celu scurtu, de care dispune o Adunare generala, a fostu si prea lunga. Acesta disertatiune fu cetita partea intaiu de dlu asessoru de sedria Iosifu Popu, o alta parte de dlu M. Bohatielu. Cetirea se intrerumpe si se cetesce raspunsulu tel. la societatea literaria din Bucuresti.

Dupa cetirea disertatiunei, carea se termina forte tardiu, dlu Petru Nemescu, ca referente de comisiune cetesce raportulu seu prin carele constat'a, ca activitatea comitetulu s'a aflatu corespundetorie statuteloru, comisiunea propune a se esprime multiamita presidiulu trecutulu si comitetulu.

Vine apoi alta comisiune, ce fu insarcinata cu censurarea cassei Asociatiunei. Referintele ei e dlu Orosz. Cerendu referintele unele lucruri despre cari inse trebuia sa dea altu membru ala comisiunei desluciri mai detaiate, se intrerumpe si amana referat'a pre alta siedinti'a si se ia inainte raportulu comisiunei insarcinate cu inscrierea membriloru noi si cu taxeloru restante dela membrii vechi. Fiindu tempulu forte inaintatulu siedinti'a se intrerumpe pana dupa prandiu, candu era a se procede la alegerea presiedintiloru.

Clusiu 16 Augustu.

Afara de cele scrise deja ieri, s'a petre-

cutu multe intre mure Clusiuului si in sinulu Asociatiunei nostre. Un'a din cele d'antaiu va fi destulu de interesanta si adeca ca Red. Tel. Rom. carele se afla si elu la Clusiu, ca membru alu comitetulu si bibliotecariu alu Asociatiunei fu radiatu de polit'a din Clusiu, ca persoana suspecta si respus in libertate, dupa constatarea identitatei persoanei sele. Se vede dara ca amintulu redactoru fu confundatu cu cine sci ce agitatoru seu emisariu. Curiosulu la acest'a intemplanse remane, ca polit'a clusiana nu si-a luat ostent'a a lu'a informatiuni, despre acelu ce avea alu prinde, pentru ca sa incungiere ori ce neplacere atatu pentru sine catu si pentru unu caletoriu la o adunare cum e cea a Asociatiunei pentru literatur'a si cultur'a poporulu romanu, si iera de alta parte sa nu impedece pre omu in afacerile sele. Alt'a e banchetulu la carele se inscriesera acei ce avura voia. La acestu banchetu decursesera toastele nu tocm'a in ordine potrivita. Toastele aceste avura acca insemnatate, ca aci incepu omulu a observ'a unu felu de directiune positiva de spirite pentru cele ce aveau a se intemplanse vre-o cate-va ore mai tardiu.

Era vorba printre membri (si nemembri) Asociatiunei, ca presidulu si comitetulu va sa se schimbe. Insa asup'a succederei presiedintiloru domnea iuca, celu putinu pentru multime. secretulu. In cercurile si grupele ce se adunau aci colesa si putemu afirma ca in cele mai multe se dicea ca postulu de presiedinte lu va capeta de asta data Rv. D. can. T. Cipariu si de v-pres. vari'a parerea intre D. Protos. Popa si D. Prot. Hannia. Despre alti candidati nu mai era vorba afara de E. S. Popu, ca pres. se adaugea in se ca densulu nu va primi. La banchetu in sa putea cine-va se intilega, ca calculi de mai nainte suntu calculi gresiti.

Cum a decursu alegerea va interesa pe publicu, inse pote si mai multu cele ce s'a petrecutu inainte si dupa alegeri. Dupa banchetu numai decatu s'a tinutu o conferintia in casele parohiei gr. cat. unde s'a pusu la cale tote cate avea a se intemplanse in adunare. Majoritatea intieleasa, procede mai tardiu in sal'a adunariloru la o votare nominala, o votare, contra tuturoru legiloru si observantieloru parlamentari, prin carea se facu pressione asup'a votantiloru, incependu a vota dela celu d'antaiu membru presentu pentru : Popu, presiedinte si Hannia, v-presiedinte. Unii dintre membri adunarei vediendu acest'a parasira sal'a altii remasera in sa nu volara.

Dupa ce s'a cetitu rezultatulu alegerei Esc. Popu se adres'a catre adunare cu urmatorele (Dupa stenografia):

Domniloru ! Nu amu cuvinte destule se esprime multiamita pentru increderea, ce a aretatu majoritatea (strigari : ba tota adunarea) acestei adunari carea const'a din florea natiunei rom. alegendu-me de presiedinte alu Asoc. pentru lit. si cult. poporulu romanu. — Eu Domniloru nu vreu sa-mi magulescu, candu dieu, ca ce se tine de puterile mele intelectuali me simtiu destoianicu de a corespunde scopulu pentru care m'ati onoratu cu increderea Dvostre. Acest'a se vede ca a-ti creditulu si D. v'ostra candu m'ati onoratu cu increderea D. v'ostre.

Me simtu in sa indatoratu a ve spune de acum, ca, de ore-ce eu in orice puseiune a mea sum obicinuitu a corespunde pre deplinu oficialulu meu, si deca credu ca nu-i voiu pute corespunde pre deplinu, atunci mai bine nu-lu primescu. — mie intr'atata i-mi va fi cu greu a corespunde acelsui nou oficiu, incatu siedintiele comitetulu Asociatiunei se tinu in Sabiu, iera eu astadi locnescu in Clusiu si manie poimane cine scie unde, si asi'a dara nu me potu obliga, ca eu voiu pute presida la tote siedintiele comitetulu (voci : nu face nimic'a) la atata in sa me potu obliga, ca dela nici o adunare generale nu voiu lipsi. (sa traiasca). — Dice mai

departe : „Eu nu amu alergatu la acest'a adunare cu scopu seu cu acceptarea de a fi onoratu cu increderea florei natiunei rom. din Transilvania ; sa-mi credeti ca nu. Caci eu ve spunu dreptu ca de celu mai demnu pentru de a fi presiedinte alu Asociatiunei l'amu tinutu pre D. canonicu Cipariu, pentru care amu si votatu. Eu nu amu venitu dara la aceste siedintie ca sa me facu presiedinte, ci amu venitu numai pentru ca si eu me interesediu pentru prosperarea natiunei rom. din Trannia. Fiindu in sa onoratu cu increderea D. v'ostre, eu primescu postulu de presiedinte, in sa numai sub acca conditiune, deca nu mi se va imputa impregiurarea ca nu voiu pute fi totdeun'a la siedintiele comitetulu Asociatiunei (nu ! nu ! sa traiasca).

Dupa acest'a ia cuvintulu D. Hannia : „Eu nu amu cuvinte sa descoperiu simtiemintele mele, cari mi le-a facutu concentrarea voturilor Dvostre in persoana mea. Scia ea de candu sum amu facutu si eu cate amu pututu, dara eu nu sciu ce fapte, ce merite deosebite a-si avea, ca sa potu merita increderea D. v'ostre (voci : le scimu noi!).

Privindu eu la impregiurările mele aru trebui sa dica ca nu primescu, dara ca sa nu credeti ca eu din privint'a unoru neplaceri ce pote le-asi pute ave din partea principalulu meu, nu primescu, asi'a dara primescu, si acest'a o potu face cu atata mai multu, caci sciu ca Esc. Sea D. principalu alu meu primescu cu indestulare conclusulu facutu, scindu ca densulu a asceptatu ca Asociatiunea va face precum a facutu. Primescu dara, ve rogu numai sa nu aveti asceptari cari pote putinatatea mea nu le pote implini ; eu i-mi voiu da tota simti'a, dara si D. v'ostre sa me spriginili (sa traiasca !!!).

Dela votu s'a abtinutu : Cas. Stegeriu, Dr. Nemes, Dr. Tincu, Dr. Racuciu, Prot. Ioan Rusu si profesorulu Moldovanu; la alegere nu au luatu parte R. Cristea, Prot. Rosiescu, Puscariu, Dr. Borcea etc.

Abia a trecutulu alegerea acest'a si murmurulu incepe in contra presiedintelu. Acestu murmuru vrea sa scie, ca alegerea acest'a era sa fia mai multu o curtenire fatia cu Esc. Sea Popu si ca densulu va demisiuna in data dupa alegere si adunarea va pute alega apoi pre acelu ce dorea a-lu onora astadata cu presidiulu, pre Dlu can. Cipariu Clusiu 16 Augustu.

Eri sera se dedu in sal'a teatrulu de aici unu concertu rom. stralucitu potu se dice unu concertu de cele mai stralucite. Cas'a era indensita de ascultatori fara distinctiune de nationalitate. Trebue cu multiamire si cu placere sa constatamu, ca fratii magiari cu acest'a ocaziune s'au aretatu forte prevenitori, pentruca afara de impregiurarea, ce pre langa staruint'a densiloru sa-l'a sa datu gratuita, au contribuitu prin concursulu loru numerosu la frumseti'a serbatorei concertulu. Esc. Sea comissariulu regescu cont. Pechy audimu, ca a contribuitu 100 f. v. a. Esc. Sea a fostu de fatia dela inceputu pana s'a cantatu marsiulu romanu din urma (marsiulu lui Michaiu Vitezulu) si a mestecatu de multe ori aplausele sele intre cele ale celorlalti ascultatori.

O descriere a esecutarei pieseloru aru fi in stare a o da omeni de specialitate. Ca laicu potu se dice ca tote piesele a facutu impressiune forte placuta asup'a ascultatoriloru. Spre a ave si cei ce nu au fostu de fatia catu de putina idea despre concertu publicamu aci piesele esecutate si numele esecutatoriloru :

Partea prima :

1. O virtute din „venatoriulu forme-catoriulu“ (Freischütz) de Weber K. M. esecutata de banda militaria c. r. locala. 2. Concertu pe violina de Berlioz, esecutatu de D. Nicolau Trandafiriu. 3. Glasulu unu romanu, poesie populara de Andreiu

Escriere de concursu.

Pentru suplinirea statiunilor invatietoresci :

1. Vidra de josu impreunata cu salariulu de 200 fl. v. a. gradina, cuartiru liberu si lemne pentru incalditu.

2. Arad'a 200 fl. v. a. lemne si cuartiru.

3. Scarisior'a, 200 fl. lemne si cuartiru.

4. Ponorelu 160 fl. lemne si cuartiru.

5. Vidra de susu 120 fl. cuartiru si lemne pentru focu.

Doritorii de a ocupa aceste statii voru ave a indiestra petitiunile loru concursuale timbrate dopa cuvintia, cu atestatu de botezu ca suntu de religiunea gr. or. ca au absolvatu cu sporu bunu scolele normale si cursulu pedagogicu ; seu clasele gimnasiale ca sciu cantările si tipiculu bisericel nōstre gr. or. si a le tramite subscriului pāna in 15 Septembrie a. c. st. v.

Cāmpeni 8 Augustu 1867.

Ioann Patiti'a Protopopu
si Inspec. scol.

Nr. 12—2

Nr. 13—1 Concursu.

1. Pentru ocuparea statiunei invatietoresci din

comun'a Topolovecz-mare, inzestrata cu emolumintele anuale de 80 fl. v. a. 25 chible de grāu , 25 chible de cucuruzn, 10 ponti de lumini, 10 stāngini de lemne, 2 jugere de livada, 1/2 jugeru de grādina, si cortelu liberu.

2. Pentru ocuparea statiunei invatietoresci din comun'a Babs'a inzestrata cu emolumintele anuale de 94 fl. si 50 xr. v. a. 25 chible de grāu, 25 chible de cucuruzu, 50 ponti de sare, 50 ponti de elisa, 16 ponti de lumini, 12 stāngini de lemne, 2 jugere de livada, 1 jugeru de grādina, si cortelu liberu.

Se deschide concursu pentru acelea dōne statii pāna in patru septemāni dela intāia publicare in acēsta fōia, pāna candu doritorii de a ocupa a aceste statii, suntu avisati a-si substerne recur-surile sele bine instruate cu documentele prescise — si adresate cātra venerabilulu Consistoriu gr. or. Aradanu — a le tramite subscriului, pāna la prefiptulu terminu, Bellincz in 10 Augustu 1867.

Constantinu Gruiciu

Protopopu si Inspec-toru scol.

Fotografii nōue.

se afla de vendiare in Sabiiu, la D. Georgiu Ne-

dalcovicu lānga cafenēu'a lui Janda in piē-ti'a cea mare, si anume:

Imperatorele Franciscu Iosifu, formatu micu de cārti, bucat'a 20 xr. Imperatricea Elisabet'a 20 xr. Regele Ungariei incoronatu si calare buc. 20 xr. Regi'a Ungariei incoronata buc. 20 xr. Imperatulu Massimilianu incoronatu 20 xr. Imperatricea Charlota 20 xr. Massimilianu cā mortu 20 xr. Baronulu Siagun'a Metropolitulu din Ardealu 20 xr. Ministeriulu ungurescu grupatu, 20 xr. Ministrii unguresci cāte unulu, 20 xr. Famili'a imperatēsc'a, 20 xr. Famili'a Habsburgica, 20 xr. Archiduce-s'a Mathild'a cea arsa, 20 xr. Sultanulu Constan-tinopolei, 20 xr. Precum si alti artisti si literati cū cāte 20 xr. bucat'a.

Cei ce voru luā 5 bucati, capeta 1 esemplariu in daru ; iera revendietoriloru li se dau productele aceste artistice cū pretiuri scādute.

Nr. 10—3

Burs'a de Vienn'a.

Din 20/30 Augustu 1867.

Metalicele 5%	57 30	Act. de creditu	181 70
Imprumut. nat. 5%	66 25	Argintulu	121 75
Actiile de banca	688	Galbinulu	5 93 1/10

Publicatiune.

Inaltulu Guberniu regescu transilvanēnu prin emisulu seu ddo 6 Aprile a. e. Nr. 7040 a concesu subscriiloru a luā mesurile prealabile si pre-galirele pentru intemeierea unei asociatiuni reciproce de asecuratiune sub numele:

BANCA GENERALA DE ASECURATIUNE

„TRANSILVANIA”

Subscriisii in urm'a acestor'a s'au constituitu definitivu si au onōre a aduce acēsta la cunoscint'a publica. Scopulu bancēi de asecuratiune „Transilvania” este : asecurarea si cultivarea intereselor pre terenulu afaceriloru de asecuratiune preste totu si in specia dosdauarea participatoriloru de o parte de casuri de nevoia presupuse a priori seu de daune neculpabili; ear de alta parte eficientia acelu rezultatu, cā capitalele cele insemnate, ce se depuneau spre asecuratiune si pāna acum'a fructificau numai in favōrea altorū tieri strāine si altorū asociatiunil esterne, sa se reserveze, respective creēze pentru tiera, cā cu atari capitale si fructele lor sa se lucre spre inaintarea economiei poporali prin ajutorirea (si inaintarea intreprinderiloru industriali, meseriali si economice.

Asociatiunea si va estinde activitatea :

Asupra asecuratiuniloru :

- 1) contra daunelor de focu de totu felulu (asecuratiuni de focu) ;
- 2) contra daunelor cauzate de grindina (asecuratiuni de ghiatia) ;
- 3) contra daunelor la bunuri de transportu (asecuratiuni de transportu) ;
- 4) pre viēti'a omului (asecuratiuni de viēti'a cu combinatiunile cele mai favoritorie).

In bransia asecuratiunei de focu otaririle statutare delaturēza reciprocitatea cea stricaciōsa intre risicurile rusticali si ale claselor mai bune, fi- induca ele suntu impartite in asecuratiuni speciali si comunali, unde fia-care specia dupa recerintia statistica, trebe ins'a-si sa se asecureze.

Fia-care bransia de asecuratiune are sa formeze cāte unu despartimentu de societate separat, si pentru fia-care despartimentu se va porta ma-nipulatiunea separat, — si inca asiā, incātu o bransia nu pōte participā neci la daunele celelalte, dara nu pōte gustā neci folōsele ei.

Securitatea jace in principiulu fundamentalu alu asociatiunei, — adeca in reciprocitatea unui numeru presupusu de membri, ale carorū solviri de premie, dupa computulu de probabilitate suntu de ajunsu spre a acoperi solvirele sumelor incidente de asecuratiune (de daune). Asecurati (membri) in-sisi participēza la venitul curatu alu bransiei de care se tinu.

Fondulu de intemeiare stā celu putinū din 150,000 fl. v. a. si se va aduna pre cale subscriptiunale sub conditiuni, cari deosebitu au de a so-publicā.

Noi avemu tendintia de a servi cu intreprinderea acēsta mai alesu economiei poporali transilvane ; avemu de scopu cā cu esecutarea acestei in-treprinderi sa contribuim la promovarea comericiului, a industriei, a meserielorū si agriculturēi in patria, si credemu in fine, cā prin acēsta intreprin-dere nu numai ca va scādē disproporitiunea ce domnesce astadi pre terenulu creditulu patrioticu, ci inca intreprinderea nōstra va aduce schimbare im-bucuratoriā pre terenulu acēsta. Noi ne tinemu de indreptatili la atari sperantie cu atāu mai vertosu, cā avemu convingerea, cumca astadi din partea or-ganelorū inalte si mai inalte de administratiune, mai multu cā ori-candū se va sprigini din tōte puterile ori-ce intreprindere, ce tīntesce spre radicarea e-conomiei poporali.

Recomendāmu dar acēsta intreprindere tuturorū patriotilorū buni, si-i rugāmu totu deodata cā sa se intereseze de ea si sa binevoiescā a contribui spre inaintarea ei din tōte puterile.

Despre progresu vomu publicā din tempu in tempu in sciintiāri.

S a b i i u in 17 Augustu 1867.

Comitetulu fundatoriu alu asociatiunei generalē de asecuratiune „TRANSILVANIA.”

Ioanne de P e c h y, advocatu-provinc. si proprietariu, conducatori.

Ioanne Hanni'a, Protopopu, substitutu de conducatori.

Petru I. Cabdebo, bancheriu.

Ioșefu Kovacs, cons. d comptab.

Gustavu Capp, senatoru.

Ioșefu Waechter, Dr. de medicina.

Victoru Sill, secretariu.

Danielu Czekelius, ingineru supr regescu.

Ioșefu Stoss, negociatoru.

Heinrich Schmidt, prof. de statistica.

Baronu Iosefu Bedeus, consiliaru urbarialu.

Vilhelm Brukner, adv. provincialu.

Ioanne Brote, proprietariu.

Biroulu : Sabiiu p i a t i a m a r e Nr. 187 (cas'a Bar. Salmen.)